

Ennallistamisasetus COM(2022) 304 final

Ns. luonnon tilan parantamista koskeva asetus,
-tähtää osaltaan EU:n biodiversiteettistrategian
tavoitteiden täyttämiseen

- Tavoitteena on parantaa luonnon tilaa laajasti eri ympäristöissä, sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella ja edistää luonnon monimuotoisuuden pitkäaikaista ja kestävä elpymistä maa- ja merialueilla.
- Ei tarkoita pelkästään suojelua, vaan myös tapoja vahvistaa luontoarvoja.
 - Ennallistettava alue voi säilyä talouskäytössä tai vaikkapa osana kaupunkiympäristöä.
- Ennallistamisasetuksen toimeenpanon kustannukset on Suomen osalta arvioitu mittaviksi, mutta **kaupunkiympäristön toimeenpanon kustannuksia ei ole arvioitu vielä lainkaan.**
- 6 artiklan velvoitteet kohdentuisivat Suomessa kuntiin, jotka täyttäsivät asetuksen tilastollisen ”kaupungin” tai ”pienemmän kaupungin ja esikaupungin” määritelmän.
 - Artiklan kaupunkivihreää koskevat velvoitteet koskisivat Suomessa yli kuuttakymmentä kooltaan ja rakenteeltaan hyvin erilaista kuntaa.
- Oikeudellisesti suoraan sitovia (=asetus) yhtenäisiä tavoitevuosia ja -pinta-aloja eurooppalaisittain erittäin väljään rakennetuille ja runsaasti viheralaa sisältäville suomalaisille kaupungeille sekä tiiviisti rakennetuille Keski-Euroopan kaupungeille.
 - Saattaa johtaa tilanteeseen, jossa Suomen harvaan asuttuja taajamia ei voi enää tiivistää, vaikka ilmastotavoitteet sitä edellyttävät.
 - Esitys ei huomioi EU-maiden erilaisia tilanteita esimerkiksi kaupungistumisen suhteen. Lisäksi tavoitteiden asettaminen kuntakohtaisesti erikoista.

Fit for 55 – tilannekatsaus

Fit for 55 – lakipaketti

Taakanjakosektori

- EU:n jäsenmaat, Euroopan parlamentti ja komissio pääsivät 8.11. alustavaan sopuun EU:n vuoteen 2030 saakka ulottuvan ilmastotavoitteen taakanjaon päivityksestä päästökaupan ulkopuolisilla aloilla.
 - Taakanjakoasetuksen kattamat keskeiset sektorit ovat **liikenne, rakennusten erillislämmitys, maatalous, jätehuolto, työkoneet ja fluoratut kasvihuonekaasut.**
- **EU:n yhteinen**, vuotta 2030 koskeva taakanjakosektorin **päästövähennystavoite** kiristyy 30 prosentista **40 prosenttiin**.
 - Alustavan sopimuksen mukaan jäsenmaat voivat tavoitteeseen päästäkseen **tallettaa ja lainata päästöoikeuksia ja ostaa ja myydä keskenään**, mutta tiettyjen tiukkojen rajojen mukaan.
- Päivitetyin asetuksen mukaan **Suomen on vähennettävä päästökaupan ulkopuolisilla aloilla päästöjään vähintään 50 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2030 mennessä (nyk. 39 %)**.
 - Jäsenvaltiokohtaiset päästövähennysvelvoitteet vaihtelevat 10 ja 50 prosentin välillä.
 - Prosentuaalinen vähennys määräytyy pääasiassa maiden asukasta kohden lasketun bruttokansantuotteen mukaan.
 - Suomen päästövähennystaso on samaa suuruusluokkaa esimerkiksi Ruotsin, Tanskan ja Saksan kanssa.

LULUCF

- LULUCF-asetus määrittelee, miten maankäytön, maankäytön muutoksen ja metsien päästöt ja nielut sisällytetään EU:n ilmastotavoitteisiin.
 - Asetuksen tavoitteena on ohjata EU:n jäsenvaltioita vahvistamaan hiilinieluaan ja vähentämään maankäyttösektorin päästöjä.
- Asetetaan **kasvihuonekaasujen nettopoistumille EU:n tavoite, joka on vähintään 310 milj. CO₂-ekvivalenttitonnia vuoteen 2030 mennessä** ja joka jaetaan jäsenmaiden kesken sitovina tavoitteina
 - Suomen tavoite -17,8 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia

Rakennusten energiatehokkuus

- Neuvosto pääsi 25.10.2022 yhteisymmärrykseen (ns. yleisnäkemys) ehdotuksesta, joka koskee rakennusten energiatehokkuutta koskevan direktiivin tarkistamista, [linkki](#).
 - Direktiivin tarkistuksen päätavoitteina on, että kaikkien uusien rakennusten olisi oltava päästöttömiä vuoteen 2030 mennessä ja että **olemassa olevat rakennukset** olisi muutettava **päästöttömiksi vuoteen 2050 mennessä**.
- **Uusien rakennusten osalta neuvosto sopi, että:**
 - vuodesta **2028** alkaen julkisten elinten omistamien uusien rakennusten olisi oltava päästöttömiä rakennuksia
 - vuodesta **2030** alkaen kaikkien uusien rakennusten olisi oltava päästöttömiä rakennuksia
 - Poikkeuksia voidaan soveltaa joihinkin rakennuksiin, joita ovat esimerkiksi historialliset rakennukset sekä uskonnon harjoittamiseen ja puolustustarkoituksiin käytettävät rakennukset.

- **Olemassa olevien rakennusten osalta jäsenmaat sopivat:**
 - Otetaan käyttöön **energiatehokkuutta koskevat vähimmäisvaatimukset**, jotka vastaavat sitä **primäärienergian enimmäismäärää, jonka rakennukset voivat käyttää neliometriä kohden vuodessa.**
 - Enimmäiskynnysarvot on vahvistettava **1.1.2020 saatavilla olevien tietojen** ja tarvittaessa tilastollisen otannan perusteella olemassa olevan muun kuin asuinrakennuskannan **pohjalta.**
 - **Varmistetaan, että muut kuin asuinrakennukset eivät ylitä määriteltyä energiatehokkuuden enimmäiskynnysarvoa (kWh/m²/vuosi).**
 - Energiatehokkuuden enimmäiskynnysarvot voidaan eriyttää rakennustyyppien ja -luokkien välillä.
- Energiatehokkuutta koskevilla vähimmäisvaatimuksilla on vähintään varmistettava, **että kaikki muut kuin asuinrakennukset ovat alle:**
 1. **15 prosentin kynnysarvon 1 päivästä tammikuuta 2030; ja**
 2. **25 prosentin kynnysarvon 1 päivästä tammikuuta 2034**
 - Etenemissuunnitelmassa vahvistettava ko. rakennuksille erityiset määräajat alempien energiatehokkuuden enimmäiskynnysarvojen noudattamiseksi vuosiin 2040 ja 2050 mennessä pyrkien etenemään kohti kansallisen rakennuskannan muuttamista päästöttömiksi rakennuksiksi.
 - Asuinrakennuksille oma ohjelma mm. keskimääräinen primäärienergiankäyttö (kWh/m²/vuosi) vastaa koko asuinrakennuskannan osalta vähintään energiatehokkuusluokan D tasoa vuoteen 2033 mennessä.

- Uudet rakennukset on suunniteltava siten, että niiden **aurinkoenergian tuotantopotentiaali** optimoidaan
 - 31. joulukuuta 2026 mennessä **kaikissa uusissa julkisissa ja ei-asuinrakennuksissa**, joiden hyötypinta-ala on **yli 250 m²**
 - 31. joulukuuta 2027 mennessä kaikissa olemassa olevissa julkisissa rakennuksissa ja ei-asuinrakennuksissa, joille tehdään **laajamittainen tai pitkälle menevä perusparannus** ja joiden hyötypinta-ala on **yli 400 m²** ja
 - 31. joulukuuta 2029 mennessä **kaikissa uusissa asuinrakennuksissa**

Sähköautojen latauspisteet

1. Uusi ei-asuinrakennus

– Yli 5 parkkipaikkaa → vähintään yksi latauspiste

- Myös jos laajamittaisesti korjataan ja parkkialue sisältyy peruskorjaukseen
- **Esikaapelointi** vähintään **50 prosentin osuudelle** pysäköintipaikoista ja **putket sähkökaapeleita varten jäljellä oleviin pysäköintipaikkoihin**, jotta sähköajoneuvojen latauspisteet voidaan asentaa myöhemmässä vaiheessa

→ mitoitus siten, että vaadittua määrää latauspisteitä voidaan käyttää samanaikaisesti.

- **Polkupyörän pysäköintipaikkojen** osuus vastaa vähintään **15 prosenttia** rakennuksen keskimääräisestä käyttökapasiteetista

2. **Uusi / laajamittaisesti korjattava toimistorakennus** → **50 % latauspisteitä**

3. Olemassa oleva ei-asuinrakennus yli 20 pysäköintipaikkaa

- 1 päivänä tammikuuta 2027: vähintään **yksi latauspiste** jokaista kymmentä pysäköintipaikkaa kohden (**10 %**)
 - putkitus sähkökaapeleita varten vähintään **50 prosentin** osuudelle pysäköintipaikoista
 - polkupyörän pysäköintipaikkoja, vähintään **15 prosenttia** rakennuksen keskimääräisestä käyttökapasiteetista
 - Jos rakennukset ovat julkisten elinten omistuksessa tai käytössä, jäsenvaltioiden on varmistettava esikaapelointi vähintään joka toiseen pysäköintipaikkaan 1 päivään tammikuuta 2033 mennessä.
- Latauspisteiden tulee kyetä älykkääseen ja tarvittaessa kaksisuuntaiseen lataukseen

Rakentamislaki

- Ympäristövaliokunnan kuuleminen 27.10.2022
 - Sihteeri oli kuultavana ja Kaupan liitto toimitti valiokunnalla kommentteilla olleen kirjallisen lausunnon.
- Laki on saanut osakseen paljon vastustusta, jää nähtäväksi ehditäänkö laki käsitellä hallituskauden aikana. Istuntokausi päättyy maaliskuun alkupuolella.
 - Eduskunnan talousvaliokunnassa kokoomus jätti eriävän mielipiteen
 - Tämän vuoden puolella ei etene, sillä lain käsittely on edelleen kesken valiokunnassa, eikä mietintöä ehditä tehdä.

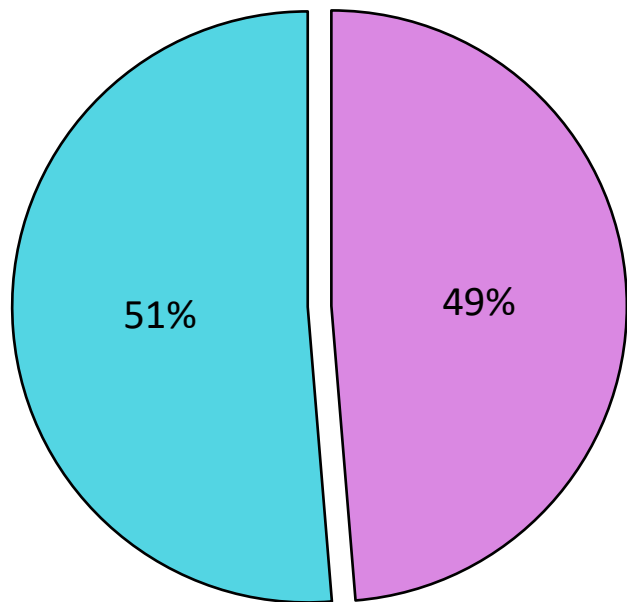
Aula Research-kysely -Kaupan liiton vaaliohjelmataavoitteet

Taustaa kyselystä

- Aula Research Oy toteutti Kaupan liiton toimeksiannosta kyselyn yhteiskunnallisten vaikuttajien parissa
 - Kyselyn ensisijainen **tavoite oli tunnustella ja testata päättäjien asenteita liiton hallitusohjelmataavoitteita kohtaan**
- Kyselyllä käsiteltiin seuraavia Kaupan liitolle tärkeitä teemoja:
 - Verotus- ja työvoimakysymykset
 - Lääke- ja alkoholikaupan sääntely
 - **Kaavoituksen sääntely**
 - Sidosryhmäyhteistyö
- Kyselytutkimuksen kohderyhmiä olivat:
 - Poliittiset vaikuttajat
 - kansanedustajia, erityisavustajia ja valtiosuhteereitä, puoluetoimistojen ja ryhmäkanslioiden johtoa ja avainhenkilöitä
 - Viranomaiset
 - Ministeriöiden (TEM, VM, MMM, YM, STM, SM) ja virastojen (KKV, Fimea, KELA, THL) johtoa ja avainhenkilöitä
- 445 käsin valitusta avainvaikuttajasta 115 vastasi kyselyyn
 - Tutkimuksen vastausprosentiksi muodostui 26 %
 - Kyselyn otos kerättiin verkkolomakkeella ja puhelinhaastatteluin 4.10.2022 – 2.11.2022 välisenä aikana

Taustatietoja vastaajista

Vastaajaryhmät

■ Poliitikot (N = 56)

■ Viranhaltijat (59)

Poliitikoista 35 edustaa istuvaa hallitusta, kun taas 21 vastaajista oli oppositioon edustajia.

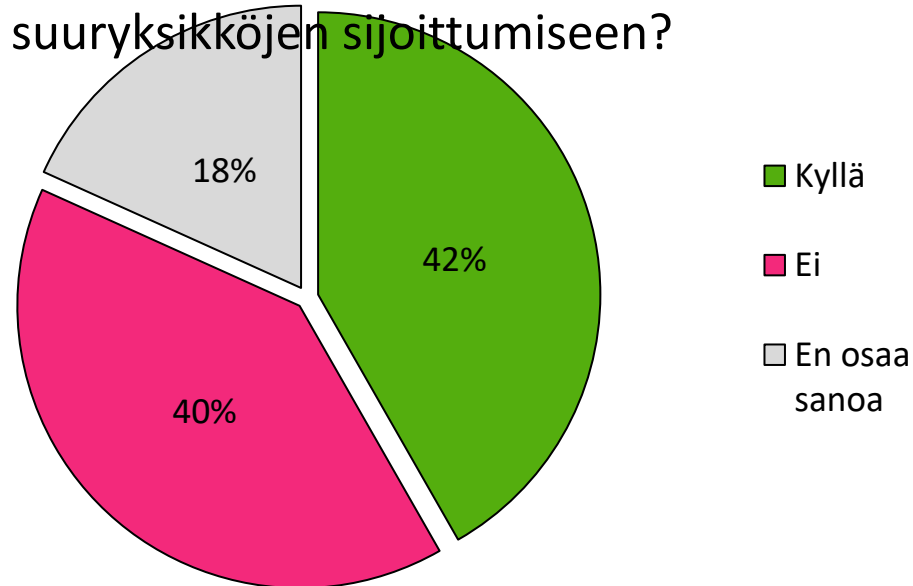
Viranhaltijoiden vastauksista 48 annettiin ministeriöistä, kun taas virastoista vastauksia kertyi 11.

Kaupan kaavoitussäätely

Kaikki vastaajat (N = 115)

Johdanto: Maankäyttö- ja rakennuslaissa on ainoastaan kaupan alaa koskevaa erityissäätelyä vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoittumista koskien. Vähittäiskaupan erityissäätely häiritsee kaupan kilpailua ja vaikeuttaa toimijoiden mahdollisuuksia vastata muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksiin neliörajoja asettamalla.

Tarvitaanko kaavoituksessa erityissäätelyä vähittäiskaupan suuryksikköjen sijoittumiseen?

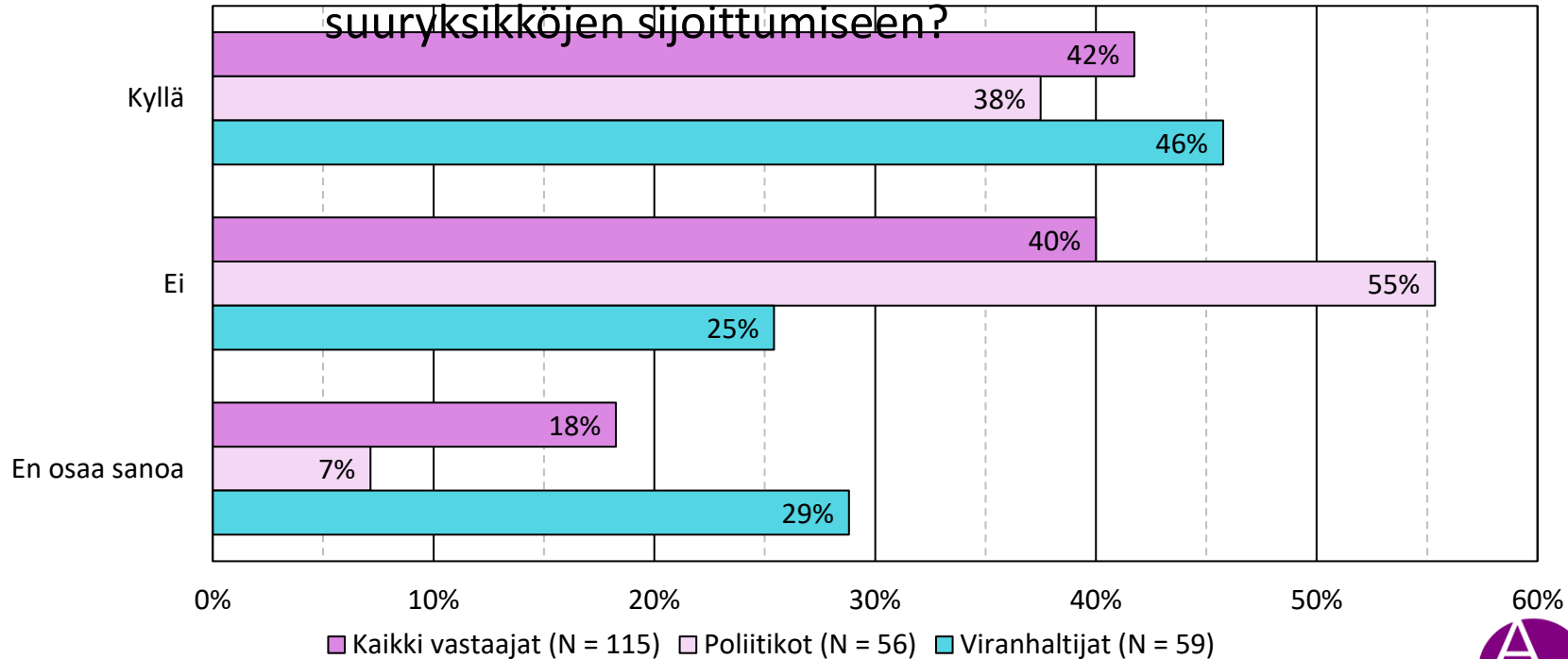

Kaupan kaavoitussäätely

Vastaajaryhmien vertailu

Tarvitaanko kaavoituksessa erityissäätelyä vähittäiskaupan

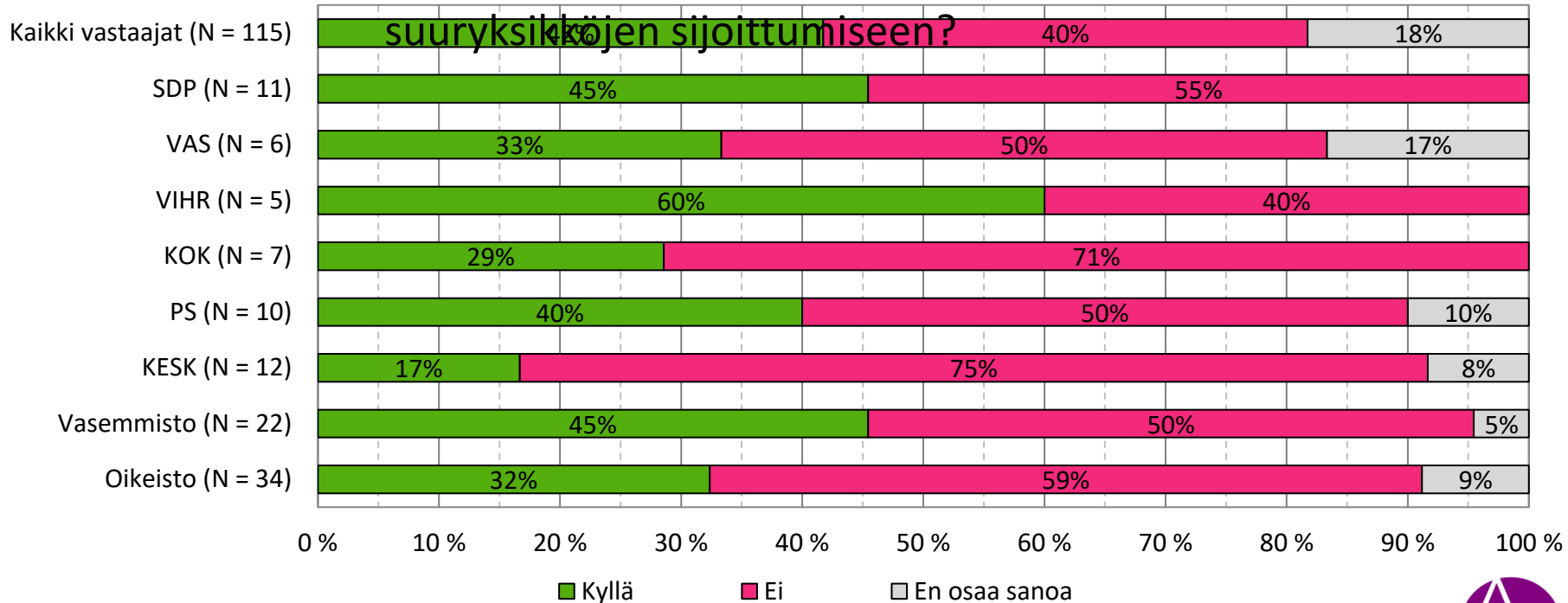
suuryksikköjen sijoittumiseen?

Kaupan kaavoitussäätely

Vastaajaryhmien vertailu

Tarvitaanko kaavoituksessa erityissäätelyä vähittäiskaupan

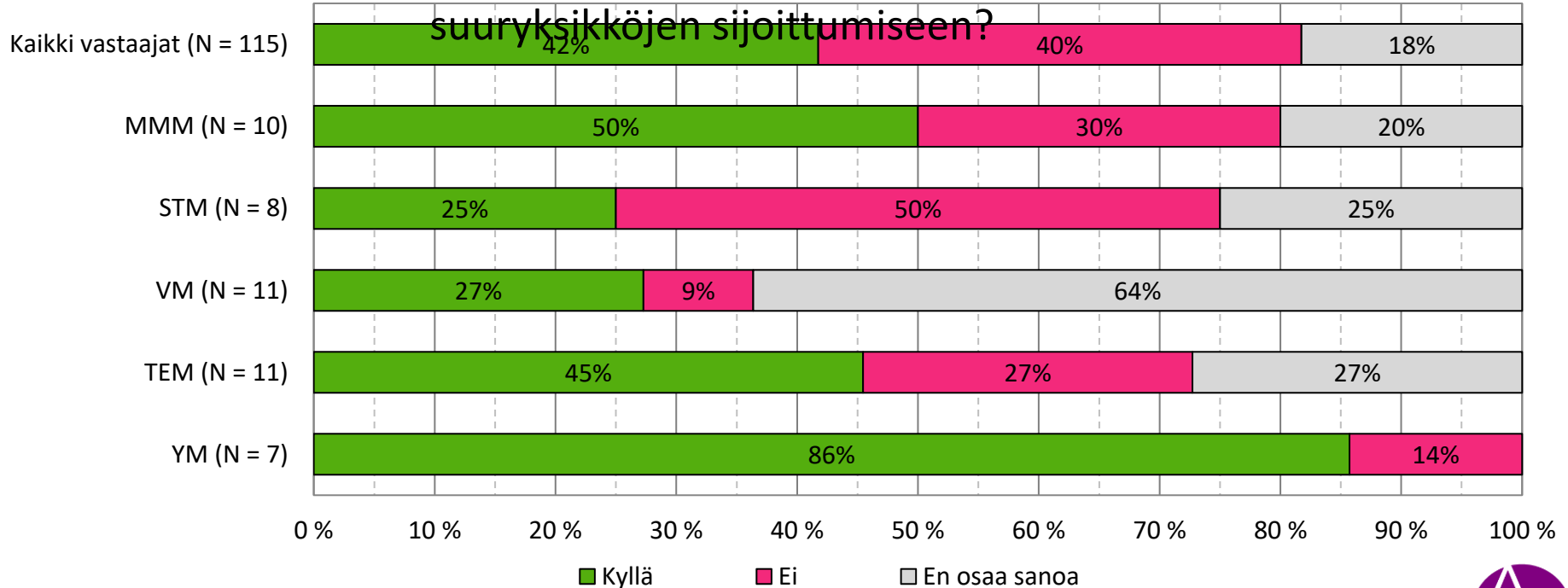

Kaupan kaavoitussäätely

Vastaajaryhmien vertailu

Tarvitaanko kaavoituksessa erityissäätelyä vähittäiskaupan

suuryksikköjen sijoittumiseen?

- Kauppaa koskevan kaavoituksen sääntely oli jakava ja vieras aihe päättäjille
 - Viranhaltijat näkevät tälle sääntelylle hieman poliitikkoja enemmän perusteita
 - Erityisesti Vihreät ja YM asettuvat kaavoitussääntelyn puolelle voimakkaasti
 - Aihe oli kuitenkin vieras monille: lähes viidennes vastaajista ei osannut ottaa sääntelyn tarpeellisuuteen kantaa

Yhteenvetotaulukko 1/3

Yhteenvetotaulukko	Verotus	Työvoima	Kaavoitus	Läkkeet	Alkoholi	Sidosryhmätyö	<u>Keskiarvo</u>
Kaikki vastaajat (N = 115)	60 %	76 %	49 %	64 %	61 %	60 %	<u>62 %</u>
Poliitikot (N = 56)	63 %	72 %	60 %	64 %	63 %	70 %	<u>65 %</u>
Viranhaltijat (N = 59)	57 %	81 %	36 %	64 %	60 %	51 %	<u>58 %</u>
Oikeisto (N = 34)	62 %	73 %	65 %	64 %	65 %	73 %	<u>67 %</u>
Vasemmisto (N = 22)	65 %	69 %	52 %	65 %	60 %	65 %	<u>63 %</u>

Yhteenvetotaulukkoa varten sanalliset kysymykset on muunnettu numeerisiksi. Tämän jälkeen kunkin osa-alueen kysymyksistä on laskettu keskiarvot, joita on laskettu yhteen ja suhteutettu keskiarvojen vaihteluvälin mukaan. Taulukossa 0 % tarkoittaa, että vastaajat ovat aiheesta täysin eri mieltä Kaupan liiton tavoitteista, kun taas 100 % tarkoittaa, että vastaajat ovat aiheesta täysin samaa mieltä Kaupan liiton tavoitteiden kanssa.

Yhteenvetotaulukko 2/3

Yhteenvetotaulukko	Verotus	Työvoima	Kaavoitus	Lääkkeit	Alkoholi	Sidosryhmätyö	<u>Keskiarvo</u>
Kaikki vastaajat (N = 115)	60 %	76 %	49 %	64 %	61 %	60 %	<u>62 %</u>
TEM (N = 11)	63 %	89 %	38 %	88 %	76 %	43 %	<u>66 %</u>
STM (N = 8)	68 %	72 %	67 %	74 %	67 %	33 %	<u>64 %</u>
MMM (N = 10)	56 %	85 %	38 %	68 %	69 %	60 %	<u>62 %</u>
VM (N = 11)	51 %	81 %	25 %	64 %	55 %	71 %	<u>58 %</u>
YM (N = 7)	61 %	76 %	14 %	49 %	57 %	52 %	<u>52 %</u>

Yhteenvetotaulukkoa varten sanalliset kysymykset on muunnettu numeerisiksi. Tämän jälkeen kunkin osa-alueen kysymyksistä on laskettu keskiarvot, joita on laskettu yhteen ja suhteutettu keskiarvojen vaihteluvälin mukaan. Taulukossa 0 % tarkoittaa, että vastaajat ovat aiheesta täysin eri mieltä Kaupan liiton tavoitteista, kun taas 100 % tarkoittaa, että vastaajat ovat aiheesta täysin samaa mieltä Kaupan liiton tavoitteiden kanssa.

Yhteenvetotaulukko 3/3

Yhteenvetotaulukko	Verotus	Työvoima	Kaavoitus	Lääkkeet	Alkoholi	Sidosryhmätö	<u>Keskiarvo</u>
Kaikki vastaajat (N = 115)	60 %	76 %	49 %	64 %	61 %	60 %	<u>62 %</u>
KOK (N = 7)	73 %	89 %	71 %	78 %	81 %	90 %	<u>80 %</u>
KESK (N = 12)	50 %	77 %	82 %	66 %	60 %	78 %	<u>69 %</u>
VIHR (N = 5)	64 %	83 %	40 %	90 %	63 %	53 %	<u>66 %</u>
PS (N = 10)	67 %	57 %	56 %	64 %	82 %	60 %	<u>64 %</u>
SDP (N = 11)	68 %	66 %	55 %	62 %	56 %	70 %	<u>63 %</u>
VAS (N = 6)	61 %	64 %	60 %	50 %	64 %	67 %	<u>61 %</u>

Yhteenvetotaulukkoa varten sanalliset kysymykset on muunnettu numeerisiksi. Tämän jälkeen kunkin osa-alueen kysymyksistä on laskettu keskiarvot, joita on laskettu yhteen ja suhteutettu keskiarvojen vaihteluvälin mukaan. Taulukossa 0 % tarkoittaa, että vastaajat ovat aiheesta täysin eri mieltä Kaupan liiton tavoitteista, kun taas 100 % tarkoittaa, että vastaajat ovat aiheesta täysin samaa mieltä Kaupan liiton tavoitteiden kanssa.

Keskustojen kehittäminen ja vaikutusmahdollisuudet

Helsingin keskustan tilanne

- Surullista luettavaa mm. Helsingin keskustan osalta, Helsingin Sanomat [16.11.2022](#)
 - Tyhjien liikeilojen määrä on noussut yli 15 prosentin
 - Jäljelle jääneiden yritysten liikevaihto on edelleen 20–30 prosenttia alemmalla tasolla kuin se oli vuonna 2019
 - Lauantaisin auki olevien kauppojen määrä on selvästi laskenut ja tyhjien liikeilojen määrä kasvanut
 - Syitä: Verkkokapan kasvu, koronapandemia, turistien määrän lasku, kulutustottumusten muutokset, raju inflaatio, korkeat vuokrat, jne...
 - Helsinki kaventaa Etelä- ja Pohjoisesplanadin yksikaistaisiksi ensi kesänä
- **Näkemyksiä Kaupan liiton roolista Helsingin keskustan osalta?**

Kauppakeskusten myynti- ja kävijämäärien kasvu sen sijaan jatkui, [linkki](#)

→ **Onko keskustojen mahdollista ottaa mallia kauppakeskuksista?**

Esimerkkejä tekemisistä aiheen tiimoilta

- Elävät kaupunkikeskustat ry
 - Hanke ympäristöministeriön kanssa ”[Suosituksia kestävään keskustakehittämiseen](#)”
 - Elinvoimalaskenta ja keskustakilpailut
 - Uusi normaali keskustoissa-selvitys julkaistetaan 7.12.2022. Miltä vaikuttaa uusi ”normaali” loppuvuodesta 2022.
- Helsinki 10-ryhmä
- Helsingin seudun MAL-suunnittelun seurantaryhmä
- Rakli: Uusi kehitysklinikka aloittaa ja etsii ratkaisuja, joilla kaupunkikeskustat saadaan kukoistamaan.
 - Pohdinnassa on muun muassa täydennysrakentamisen, asumisen, liiketilatarjonnan ja liikkumisen näkökulmista.

Kaupan tulevaisuusselonteko

Valtioneuvoston kaupan toimialan tulevaisuusselonteko on laadittu osana vuosien 2019–2023 hallitusohjelman kirjausta, jotta kaupan alaa voidaan kehittää strategisesti ja pitkäjänteisesti.

Hallitus antoi 10.11.2022 [tulevaisuusselonteon kaupan toimialasta](#) eduskunnalle.

- Selonteko rajautuu kuluttajakauppaan (tuotteet ja palvelut) sisältäen päivittäistavarakaupan ja tukkukaupan välisen ketjun.
- Selonteon sisältöalueet ovat:
 - 1) kuluttajakäyttäytyminen,
 - 2) työllisyys, koulutus ja osaaminen,
 - 3) aluekehitys ja huoltovarmuus,
 - 4) digitalisaatio,
 - 5) ilmastonmuutos ja yritysvastuu sekä
 - 6) toimivat markkinat ja yrittäjyyden edistäminen.
- Tulevaisuusselonteko sisältää kaupan toimialan vision ja skenaariot vuodelle 2032.

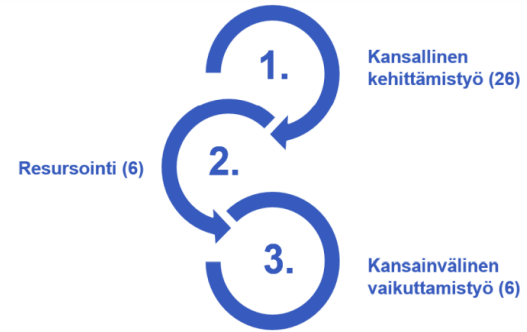
Visio: Vuonna 2032 Suomessa toimii vahva kaupan toimialan ekosysteemi, jossa syntyy asiakaslähtöisiä, myös kansainvälisesti menestyviä tuote- ja palveluinnovaatioita sekä uudenlaisia kaupan toimintakonsepteja.

Toimintaympäristö tukee kaupan alan yritysten ja suomalaisten brändien vahvan kotimarkkina-aseman säilyttämistä sekä kansainvälistä menestymistä. Kaupan toimiala koetaan osaajia ja investointeja houkuttelevana liiketoimintaalana ja työpaikkana. Vastuu ihmisistä sekä ympäristöstä ovat suomalaisen kaupan valttikortteja.

Kolme skenaariota:

1. ekosysteemisesti uudistunut kansainvälisesti kilpailukykyinen kauppa,
2. kilpailuhaitan kokenut kauppa ja
3. kilpailukyvyn menettänyt kauppa.

- Selonteko sisältää yhteensä **38 kehittämis ehdotusta**, jotka jakaantuvat kolmeen painopistealueeseen. Määrärahoja koskevista kysymyksistä päätetään budjetti- ja kehysprosessissa.

1. Kansallinen kehittäminen

Kehittämis ehdotus 8. Jatkokehitetään maaseudun monipalvelukeskusten toimintamallia (= **Kyläkauppatuki** vol. 2) vahvistamaan maaseutualueiden elinvoimaa ja hyvinvointia. Lähtökohtana on päivittäistavarakauppapalveluiden saatavuuden tukeminen monipalvelukeskustoiminnan ytimenä. *Toimintamallin toimivuutta seurataan, arvioidaan ja kehitetään pitkäkestoisesti ja sillä parannetaan yksityisten ja julkisten palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta maaseutualueilla.* Toimintamallilla vastataan myös muuttuviin palvelutarpeisiin, esimerkiksi kaupan monikanavaistumiseen.

- **Kehittämis ehdotus 9.** Selvitetään ja jatkokehitetään kaupan sijainnin ohjauksen ja siihen liittyvän sääntelyn kehittämisen sekä sujuvoittamisen tarpeita huomioiden kaupan toimintaympäristön muutokset, erityisesti digitalisoituminen, ilmastonmuutos, terveys- ja turvallisuusuhat sekä yhdyskuntarakenteen kestävyystavoitteet. Osana kehittämistyötä arvioidaan erityissääntelyn tarve sekä tehdään vaikuttavuusarvioita ja tarvittavat säännösmuutokset.
- **Kehittämis ehdotus 11.** Selvitetään kansallisen lainsäädännön kehittämistarpeet ja mahdolliset uudet sääöstarpeet autonomisten jakeluajoneuvojen ja kuljetuspalveluajoneuvojen, kuten miehittämättömien ilma-alusten ja vastaavien käytössä osana tavaroiden kuljettamisen logistisia ketjuja.
- **Kehittämis ehdotus 19.** Vauhditetaan kaupan alan vähähiili-investointeja kehittämällä valtionhallinnon ja kaupan alan yhteistyönä energiatehokkuussopimustoimintaa ja kannusteita.
- **Kehittämis ehdotus 29.** Selvitetään ja yksilöidään mahdollisia kansallisten markkinoiden toimivuuden ja kilpailullisuuden esteitä kaupan alalla, myös osana sisämarkkinoiden tasapuolista toimintaa. Selvitetään, onko Suomen toimintaympäristössä kaupan alalla uusille toimijoille markkinoille tulon tai markkinoilla pysymisen esteitä. Samalla arvioidaan lainsäädännön ja ohjeistusten tarpeet. Kehittämistyössä huomioidaan kaupan alan toimintaympäristön muutokset ja tulevaisuuden kehitys, erityisesti digitalisaation ja kuluttajakäyttäytymisen muutokset, verkkokaupan kasvu sekä verrokkimaiden kehitys, kaupan toimiessa globaalina rajat ylittävänä toimijana. Sääntelyä jatkokehitettäessä huomioidaan myös markkinoiden toimivuutta sekä kilpailullisuutta edistäviä toimia osana kilpailu- ja elinkeinopolitiikkaa.

- **Kehittämis ehdotus 30.** Edistetään kaavoitusprosessien sujuvuutta kaavoituksen laatua vaarantamatta ja varmistetaan, että maanomistajalla on aloiteoikeus yksityiskohtaisessa kaavoituksessa.
- **Kehittämis ehdotus 31.** Selvitetään kaupan kaavoituksen kehittämistarpeita.
- **Kehittämis ehdotus 32.** Vaikutetaan lainsäädäntöön ja ohjeistukseen siten, että lisätään laadultaan ja määrältään riittävää tonttitarjontaa, mikä mahdollistaa myös uusien kaupan alan toimijoiden tulon markkinoille, sekä tukee kauppaa toimintaympäristön muutoksissa.
- **Kehittämis ehdotus 7.** Selvitetään, millaisia uudenlaisia keinoja ja välineitä kaupan toimiala tarvitsee vauhdittamaan toimialan uudistumista ja kaupallisten keskustojen (kuten kaupunkikeskukset, kaupunkien ulkopuoliset kauppakeskukset) elinvoimaa. Selvitystyössä luodaan kaupan alan uusiutumistukipaketti, johon sisältyisi TKI-panokset, osaamisen ja kyvykkyysien kasvattaminen sekä mahdollisesti myös investoinnit, esimerkiksi automatisoidut kuljetuksen muodot, kuten miehittämättömien ilma-alusten logistiikka, hybridikaupan kehittäminen (jolla voidaan mahdollistaa fyysisen kaupan palveluiden tarjonta myös jatkossa, uudistuneessa muodossa).
- **Kehittämis ehdotus 10.** Selvitetään ja otetaan käyttöön toimenpiteet, joilla valtio, kaupan alan, kuluttajatuotteita valmistavat yritykset ja alojen järjestöt voivat edistää verkkokaupan tehokkaita sekä nopeita jakelukanavia ja logistisia ratkaisuja (=kokonaislogistiikka) verkkokaupan kasvussa sekä kansainvälistymisessä, huomioiden ekologinen ja sosiaalinen ulottuvuus.

2. Resursointi

Kehittämissuositus 6. Kasvatetaan TKI-toiminnan intensiteettiä kaupan toimialalla. TKI-panostuksen tarve korostuu kaupan alan murrostilanteessa, rakennemuutoksessa.

Kehittämissuositus 15. Kohdistetaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiopanostuksia (=TKI-panostuksia) ja yritysneuvontaa kaupan toimialan uusien liiketoimintamallien, brändien ja ostopolkujen kehittämiseen sekä digitaalisten teknologioiden hyödyntämiseen. Kehitetään julkisia rahoitusmalleja ja –kriteereitä sekä rahoituksen kohdistamisessa nivotaan saumattomasti yhteen kansallinen ja EU-rahoitus sekä tuetaan yrityksiä EU-rahoituksen hyödyntämisessä.

Kehittämissuositus 16. Toteutetaan suomalaisten kaupan alan yritysten monikanavaisuutta edistävä verkkokauppaohjelma, tukemaan digitalisaation edellyttämiä muutoksia toimialalla kokonaisvaltaisesti, myös tutkimustietoa hyödyntäen.

3. Kansainvälinen vaikuttamistyö

Kehittämisehdotus 26. Suomi vaikuttaa verkkokaupan lainsäädäntöön EU-tasolla ja edistää yhdenvertaisten toimintaedellytysten sekä avoimuuden toteutumista verkkokaupassa EU:n ja EU:n ulkopuolisten toimijoiden välillä. Suomi pyrkii löytämään ratkaisuja EU-lainsäädännön kautta kansainvälisen verkkokaupan haasteisiin, muun muassa tuottajavastuun, tuotevastuukysymysten, kuluttajansuojan, turvallisuuden ja tasapuolisten kilpailuedellytysten teemoissa.